

Nadarzyn 11.04.2018 r.

**Urząd Marszałkowski
Województwa Mazowieckiego
Departament Gospodarki Odpadami,
Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych**

**ul. ks. I. Kłopotowskiego 5
03 – 718 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo Marszałka Województwa Mazowieckiego z dnia 7 marca 2018 r., znak PS-ZD-I.7011.3.20.2018.AG w sprawie zaopiniowania projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024 (PGO WM 2024), po zaznajomieniu się z dokumentami planistycznymi oraz w oparciu o doświadczenia z zakresu gospodarki odpadami w Gminie Nadarzyn, wyrażam następującą opinię oraz uwagi:

1. Plan odnosi się do aktualnego stanu prawnego w zakresie gospodarki odpadami, w pewnej perspektywie czasowej, powinien uwzględnić tendencje do zmian przepisów wykonawczych (np. norm emisyjnych, przyjęcia rozwiązań planistycznych itp.).
2. Plan nie uwzględnia dostatecznie ekonomicznych aspektów zagospodarowania odpadów. W warunkach gospodarki rynkowej spadek popytu na niektóre surowce z recyklingu (stal, opakowania PET, szkło, elektroodpady, paliwo RTF) może powodować gwałtowny wzrost kosztów zagospodarowania tych odpadów, który musi być pokryty z budżetów JST, w konsekwencji z pieniędzy podatników. Niedostatecznie są obciążani kosztami odzysku podmioty wprowadzające produkty na rynek.
3. Nadal nie został również uwzględniony problem oddziaływania w/w instalacji na środowisko z uwzględnieniem emisji czynników powodujących uciążliwość. Zapis w PGO WM 2024, str. 124: „Proces przetwarzania odpadów powinien być prowadzony w sposób uwzględniający konieczność minimalizacji uciążliwości powodowanych przez instalację, w szczególności uciążliwości odorowych”. **W istniejącym stanie prawnym kontrola instalacji w tym zakresie jest niemożliwa. Przy braku możliwości kontroli oddziaływania przez WIOŚ (np. w zakresie emisji substancji złownonych, brak uregulowań ustawowych) właściciele instalacji mogą nie być zainteresowani w dotrzymywaniu jakości środowiska.**
4. Problem likwidacji nielegalnych wysypisk nadal nie jest do końca uregulowany formalnie. Pojęcie „nielegalnego wysypiska” nie jest ustawowo zdefiniowane. Trudno prowadzić ewidencje wysypisk, nie mając określonego ściśle określonego przedmiotu podlegającego ewidencji. Z jednej strony gminy mają możliwości finansować z opłaty „śmieciowej” likwidację takich wysypisk, z drugiej strony zgodnie z art. 26 ustawy o odpadach istnieje domniemany obowiązek sprzątnięcia takiego wysypiska przez właściciela. W przypadku wyrzuconego pojedynczego worka ze śmieciami trudno wszczynać postępowanie z art. 26 ustawy o odpadach, z drugiej strony gmina nie powinna się angażować w przypadku likwidacji np. przyzmy gruzu wysypanego na terenie lasu prywatnego. **Nadal brak jest ustawowego określenia obowiązków i możliwości sprawnego działania gmin w tym zakresie.**
5. Funkcjonowanie PSZOK-u ma wspierać system odbioru odpadów w zakresie odpadów problemowych (wielkogabarytowe, niebezpieczne, elektrośmieci itp.). Jednak w przypadku znacznych odległości bądź trudności z dojazdem do PSZOK-u (w przypadku PSZOK-ów obsługujących kilka gmin) odpady mogą być podrzucane lub wysypywane nielegalnie. Na podstawie doświadczeń w Gminie Nadarzyn możemy stwierdzić, że **system PSZOK-ów mobilnych, ustawianych okresowo w różnych miejscach w gminie wydatnie wspiera odbiór odpadów problemowych, które nie mogą być zabrane bezpośrednio z posesji. Funkcje takie mogą pełnić tzw. „gratowozy” lub okresowo podstawiane zespoły pojemników.** Problemem wydaje się ustalenie lokalizacji dla PSZOK-ów we wszystkich gminach, aby mogły obsłużyć lokalne społeczności.

6. Plan zakłada budowę punktów napraw i ponownego wykorzystania używanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, lub innych sprzętów, których naprawa i przywrócenie właściwości funkcjonalnych jest możliwe. Przywracanie funkcji użytkowych współczesnego sprzętu AGD (zawierającego często elementy sterowania w technologii cyfrowej) – wymaga specjalistycznej wiedzy, dostępu do urządzeń diagnostycznych i części zamiennych. Remont starszych urządzeń może być nieuzasadniony ekonomicznie z uwagi na niski popyt. Koszty funkcjonowania takich punktów ponosiłyby JST. Przyjęcie takiego rozwiązania wydaje się kontrowersyjne.
7. Plan zakłada wydzielenie strumienia odpadów kuchennych (bioodpadów), z możliwością przekazywania artykułów żywnościowych przydatnych do spożycia osobom potrzebującym lub do banków żywności. Rozwiązanie to wymaga stworzenia odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych dla czasowego przechowywania produktów. Bioodpady mają być wyłączone jako osobny strumień odpadów zbieranych selektywnie i przekazywane do instalacji, w których będą wsadem do fermentacji innych odpadów. Z uwagi na stosunkowo niewielkie ilości takich odpadów powstających w standardowych gospodarstwach domowych, a jednocześnie konieczność ich częstego odbioru i dostosowania technologii przetwarzania w instalacjach (w tym ponadregionalnych) koszty zagospodarowania odpadów znacząco wzrosną.
8. Rozwój systemu opakowań zwrotnych, kaucjonowania opakowań, mogłoby zmniejszyć strumień odpadów szkła opakowaniowego oraz zmniejszyło emisję tzw. lekkiej frakcji odpadów w miejsca nieprzeznaczone (tworzenie wysypisk rozproszonych). Problem ten nie został dostatecznie zaakcentowany w PGO WM 2024.
9. Większość gmin (ok. 70%) nie objęło systemem odbioru odpadów komunalnych posesji innych niż zamieszkałe przez mieszkańców. Problemem jest wysokie ryzyko rzetelnego rozliczania kosztów obsługi wywozu z podmiotów gospodarczych wobec JST.
10. Plan zakłada rozbudowę i modernizację instalacji MBP jak również instalacji ITPOK. Problemem mogą być **negatywne reakcje społeczne**, w toku których może dojść do opóźnień lub wstrzymania realizacji tych inwestycji, w konsekwencji ograniczenie wydajności całego systemu regionalnego.
11. Należy jak najszybciej ustalić status instalacji które aktualnie nie otrzymały pozwolenia zintegrowanego i nie mają statusu RIPOK. Sprawa opóźnienia w wydaniu pozwoleń zintegrowanych i funkcjonowania instalacji na warunkach „zastępczych” nie gwarantuje prawidłowego funkcjonowania tych instalacji i może doprowadzić do ograniczania ich możliwości przerobowych. Plan nie przewiduje utraty statusu RIPOK przez te instalacje.
12. Plan wojewódzki przyjmuje założenia Krajowego Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski: (termin końcowy 2032 r.). Termin ten wydaje się nierealny w świetle postępów likwidacji odpadów azbestowych. Należy wskazać rozwiązania znacząco wspomagające usuwanie azbestu.

Należy zatem stwierdzić, że realizacja **PGO WM 2024** jest w dużym stopniu uzależniona od przyjęcia nowych rozwiązań ustawowych w zakresie gospodarki odpadami i ochrony środowiska, wykraczającymi poza zadania Zarządu Województwa Mazowieckiego.

Z poważaniem

WÓJ GMINY

Dariusz Woźniński